

Przygody Fejsmena

PRYWATNOŚĆ W SIECI
SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW
KLAS I-II SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

Główny Partner

Publikacja powstała w ramach projektu „Trening kompetencji cyfrowych”
współfinansowanego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.

Scenariusz edukacyjny

„Przygody Fejsmena. Prywatność w sieci”

1. Wstęp

Powszechny dziś pogląd, że nastolatki świetnie znają się na nowych technologiach, niekoniecznie odnosi się do kwestii bezpieczeństwa w internecie. Większość z nich sprawnie korzysta z mediów elektronicznych koncentrując swoje aktywności na społecznościach internetowych, nie dbając jednak przy tym o ochronę prywatności, co bywa przyczyną wielu groźnych sytuacji przybierających najczęściej formę przemocy rówieśniczej online.

Dostrzegając rosnącą skalę tego zjawiska Fundacja Dobre Dzieło wraz z NASK oraz Fundacją Orange opracowały serię kreskówek „Przygody Fejsmema”. Ich tytułowy bohater niesie pomoc nieostrożnym internautom. Ponosząc przy tym spektakularne porażki zwraca uwagę na to, że konsekwencje nierozważnych działań są często nieuniknione. Głównym przekazem Fejsmena jest hasło „Dbaj o fejs”, czyli o wizerunek i prywatność online. Fabuła i tytuł serii animacji odnosi się do najpopularniejszego wśród młodych ludzi serwisu Facebook, ale zasady bezpieczeństwa które promuje są uniwersalne.

Niniejszy scenariusz oparty został na przygodach Fejsmena i ma na celu edukację młodych internautów w zakresie podstawowych zasad korzystania z nowych mediów i społeczności online, takich jak rozważa przy publikacji informacji, czy konieczność konfiguracji parametrów prywatności w serwisach online.

Charakterystyka zajęć

Odbiorcy

Zajęcia przeznaczone są dla uczniów w wieku 13-14 lat. Mogą być realizowane podczas godziny wychowawczej, lekcji informatyki lub zajęć pozalekcyjnych.

Cel zajęć

- uwrażliwienie młodych internautów na kwestie ochrony prywatności online
- prezentacja podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z mediów elektronicznych i społeczności internetowych
- wskazanie sposobów reagowania na niebezpieczne sytuacje online

Czas trwania zajęć

Zajęcia przewidziane są na jedną godzinę dydaktyczną (45 min).

Prowadzenie zajęć

Zajęcia mogą być zrealizowane m.in. w ramach godziny wychowawczej, lekcji informatyki lub jako zajęcia pozalekcyjne. Osobą wspierającą nauczyciela w prowadzeniu zajęć może być pedagog szkolny, nauczyciel informatyki, lub wolontariusze współpracujący ze szkołą.

Wymagana wiedza

Do prowadzenia zajęć wymagana jest podstawowa wiedza na temat internetu i funkcjonowania portali społecznościowych (w szczególności portalu Facebook). Przed przeprowadzeniem zajęć pomocne będzie zapoznanie się z prezentowanymi treściami, materiałami zamieszczonymi na stronie

Wymagany sprzęt

- komputer (opcjonalnie – z dostępem do internetu)
- rzutnik multimedialny lub telewizor połączony z komputerem
- tablica i kreda/pisaki

Materiały potrzebne do realizacji zajęć

Materiały filmowe o przygodach Fejsmena dostępne w wersji online (<http://www.youtube.com/user/fejsmen>)

Ewaluacja, zgłoszenie zajęć i zaświadczenie dla prowadzącego

Na zakończenie zajęć prowadzący zajęcia rozdaje uczniom anonimowe ankiety ewaluacyjne i prosi o ich wypełnienie (załącznik nr 1). Przeprowadzenie ankiety nie jest obowiązkowe, jednak pozwala zarówno prowadzącym zajęcia, jak i autorom programu na zdobycie informacji dotyczących odbioru scenariusza zajęć przez ich uczestników i jego ewentualną modyfikację.

Po przeprowadzeniu wszystkich zajęć planowanych na terenie szkoły lub innej placówki osoby odpowiedzialne za ich realizację proszone są o wypełnienie sprawozdania na stronie [www.fejsmen.pl](#) zawartych w sprawozdaniu generowanym przez system. Sprawozdanie jest elementem dokumentacji i służy monitorowaniu rozwoju zawodowego.

Scenariusz 45 minut

Przebieg spotkania

1. WPROWADZENIE (2 MIN)

Prowadzący wita uczestników i zapowiada zajęcia:

Dzisiejsze zajęcia poświęcone będą zasadom bezpieczeństwa w serwisach społecznościowych, między innymi takich jak Facebook. Towarzyszyć nam będzie Fejsmen. Czy ktoś z was słyszał o Fejsmenie? Domyślcie się kim jest?

2. DYSKUSJA. ĆWICZENIE „FEJSMEN – POCZĄTEK” (7 MIN)

Nauczyciel prezentuje uczniom pierwsze 10 sekund dowolnego filmu o przygodach Fejsmena. Następnie zadaje im poniższe pytanie i moderuje związaną z filmem dyskusję.

Jednocześnie zapisuje na tablicy wypowiedzi uczniów (notuje najważniejsze pojawiające się hasła i wątki).

Zastanówcie się, co takiego mógł zrobić Fejsmen, że stracił twarz w internecie?

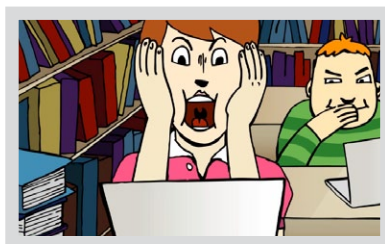
Oczekiwane odpowiedzi to np.: dodał do grona znajomych osoby, których nie znał; zamieścił w internecie zdjęcia bez zgody znajdującej się na nich osoby; był dla kogoś niemiły; zamieścił w internecie bardzo prywatne zdjęcie; ktoś włamał mu się na konto; ktoś zamieścił ośmieszające go zdjęcie lub filmik, itp.

3. ZALOGOWANA (7 MIN)

Nauczyciel wprowadza uczniów w kolejny punkt zajęć:

Logowanie się na swoje konta w miejscach publicznych niesie ze sobą różne zagrożenia. Szczególnie ważne jest, żebyście nie zapomnieli się wylogować. Zapraszam was do obejrzenia filmu „Zalogowana”.

Nauczyciel prezentuje film „Zalogowana” (czas trwania – ok. 1,5 min).

Jak widzieliście, kiedy logujemy się na swoje konta, musimy zwracać szczególną uwagę na bezpieczeństwo. Jakie jeszcze znacie sposoby, poza wylogowaniem się, które pomogą wam zabezpieczyć się przed włamaniami na konto?

Uwagi dla nauczyciela:

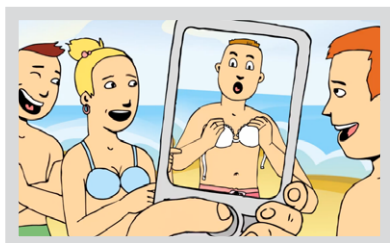
Zadaniem nauczyciela jest moderacja rozmowy. Oczekiwane odpowiedzi to np.: dobrze skonstruowane hasło; zmiana hasła co jakiś czas; zabezpieczenie dostępu do telefonu/tabletu/laptopa hasłem; nie dzielenie się z nikim hasłem; posiadanie różnych haseł do różnych kont.

4. ZDJĘCIE (12 MIN)

Prowadzący wprowadza uczniów w kolejną część zajęć:

Każdego dnia na Facebooku i innych portalach społecznościowych wstawiane i udostępniane są setki milionów zdjęć, zdarza się jednak, że dzieje się to wbrew woli prezentowanych na nich osób. Warto zastanowić się dwa razy, zanim umieścimy zdjęcie w internecie – swoje, albo czyjeś. Zapraszam was teraz do obejrzenia filmu „Zdjęcie”.

Nauczyciel prezentuje uczniom film „Zdjęcie” (czas trwania – ok. 1,5 min).

Po prezentacji filmu nauczyciel przechodzi do ćwiczenia.

Teraz zachęcam was do aktywnego udziału w dyskusji. Poproszę wybrane osoby o powiedzenie, jaki mają pomysł na reakcję w sytuacji przedstawionej w filmiku, który obejrzelіśmy. Zastanówcie się, jak można uniknąć podobnych sytuacji lub jak należy na nie reagować.

Uwagi dla nauczyciela:

Nauczyciel wskazuje 4–5 osób, które prosi o wypowiedzi. Można też zapytać całą klasę, czy ktoś chciałby coś dodać. Oczekiwane odpowiedzi to: interweniować przed publikacją zdjęcia z internetu – poprosić o jego skasowanie z telefonu lub aparatu; żądać jego usunięcia od osoby, która je opublikowała; zgłosić sytuację do administratora strony, na której zostało zamieszczone zdjęcie; powiedzieć o sytuacji rodzicom lub innej zaufanej osobie. Warto, żeby nauczyciel poinformował uczniów, że w takich sytuacjach można też szukać pomocy u konsultantów Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 (116111.pl).

5. ZAPROSZENIE (7 MIN)

Nauczyciel przedstawia kolejny temat, który będzie omawiany w trakcie zajęć:

Portale społecznościowe to duże ułatwienie przy organizacji spotkań i innych wydarzeń. Warto jednak pamiętać, żeby zrobić to w bezpieczny sposób i zastanowić się, jakie mogą być konsekwencje naszych działań. Obejrzyjmy teraz kolejną część przygód Fejsmena pod tytułem „Zaproszenie”.

Nauczyciel prezentuje film „Zaproszenie” (czas trwania – ok. 1,5 min).

Zapewne część z was korzystała już z opcji organizowania wydarzeń na Facebooku lub innych portalach społecznościowych. Czy wszystkie wydarzenia nadają się do publikowania w sieci? W jaki sposób można zmniejszyć ryzyko sytuacji przedstawionej w filmie?

Uwagi dla nauczyciela:

Nauczyciel naprowadza uczniów na przekaz, iż nie ma konieczności ogłaszania wszystkich wydarzeń na Facebooku. Tych z uczniów, którzy się zgłoszą odpowiadając na powyższe pytanie, nauczyciel prosi o wyjaśnienie podstawowych opcji ustawień prywatności wydarzeń. Jeśli takie osoby się nie zgłoszą, nauczyciel może zadać klasie dodatkowe pytanie o to, czy słyszeli o takich ustawieniach lub czy domyślają się tego, jak mogą one działać. Nauczyciel powinien podsumować tę część lekcji, wskazując na potrzebę określenia grupy znajomych, dla których wydarzenie będzie widoczne, którzy otrzymają zaproszenie i będą mogli uczestniczyć w wydarzeniu oraz na to, że warto poszukać też innych sposobów na organizację wydarzeń (np. narzędzi Google).

6. PODSUMOWANIE (8 MIN)

Nauczyciel podsumowuje obejrzone filmy, wymieniając główne hasła:

Obejrzelismy już trzy filmy, które poruszały różne tematy dotyczące zagrożeń, z którymi możemy spotkać się w trakcie korzystania z Facebooka i innych portali społecznościowych. Podsumujmy więc w kilku punktach najważniejsze wnioski:

- pamiętajcie o konsekwencjach ryzykownych zachowań w sieci;
- pamiętajcie o konfiguracji ustawień konta;
- koniecznie pamiętajcie o wylogowaniu się z konta;
- pamiętajcie, że informacje wrzucone do sieci nie przepadają i trzeba zastanowić się dwa razy, zanim coś opublikujemy;

Uwagi dla nauczyciela:

Wymienione wnioski można zapisać na tablicy.

Nauczyciel podsumowuje całe zajęcia:

Omówiliśmy dzisiaj jedno z najważniejszych zagrożeń, z którymi możemy spotkać się jako użytkownicy Facebooka i innych portali społecznościowych. Pamiętajmy, że zawsze warto dwa razy zastanowić się, zanim udostępnimy jakiegokolwiek informacje w sieci. Jeśli będziecie chcieli dokładniej zgłębić omawiany dzisiaj temat, zachęcam was do zapoznania się z poradnikiem „Dbaj o fejs” dostępnym pod adresem internetowym www.dbajofejs.pl. Cała seria filmowych przygód Fejsmena dostępna jest na jego profilu na Facebooku oraz na YouTube.

Uwagi dla nauczyciela:

Nauczyciel może zapisać adres strony internetowej www.dbajofejs.pl na tablicy. Następnie prowadzący prosi uczniów o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej i dziękuje im za udział w zajęciach.

7. EWALUACJA (2MIN)

Nauczyciel dziękuje uczniom za udział w lekcji i prosi o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej (załącznik nr 1).

Zakreśl właściwą odpowiedź	tak	trochę	nie
Czy zajęcia Ci się podobały?			
Czy dowiedziałeś/-aś się czegoś nowego?			
Czy wykorzystasz to, czego się nauczyłeś/ -eś?			

Zakreśl właściwą odpowiedź	tak	trochę	nie
Czy zajęcia Ci się podobały?			
Czy dowiedziałeś/-aś się czegoś nowego?			
Czy wykorzystasz to, czego się nauczyłeś/ -eś?			

Fundacja Dajemy Dzieciom Się
ul. Walecznych 59
03-926 Warszawa
tel. 22 6161669
fdds.pl

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

Copyright © Fundacja Dajemy Dzieciom Się (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje)

Tekst publikacji jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie komercyjne 3.0 Polska.

Tekst licencji dostępny jest na stronie creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/pl/.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Dajemy Dzieciom Się.

Autor: Urszula Wojtowicz
Konsultacja: Łukasz Wojtasik, Marcin Sołodki
Redakcja: Katarzyna Wojślaw
Grafka: Ewa Brejnakowska-Jończyk, www.ewa-bj.pl

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

Publikacja powstała w ramach projektu „Trening kompetencji cyfrowych”
współfinansowanego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.